

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
proprietarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

**González Téllez, Emanuel
Francofurti Ad Moenum, 1690**

Capvt I. Ex Concilio (a) Lugdunensi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](#)

TITVLVS XIII.

De rebus Ecclesiæ alienandis, vel non alienandis.

CAPVT I.

Ex Concilio (a) Lugdunensi.

Non licet Episcopo, nec Abbatи terram unius Ecclesiæ vertere ad aliam, quamvis atque sint in ejus potestate: tamen si commutare voluerint ter-
ras earum, cum consensu ambarum faciant.

NOTÆ.

1. (a) **L**ugdunensi.) Textus hic ex Concilio Lugdunensi citatur à Burchardo lib. 3. Decreti, cap. 14. Ivone p. 3. cap. 79. Bernardo in cap. 1. hoc tit. in 1. collect. non tamen repertitur in ullo ex Conciliis Lugdunenibus hucusque editis; credo tamen transcriptum esse ex Concilio Lugdunensi I. celebrato anno 570, sub Joanne III, ubi editi fuerunt aliquot canones, in quibus agebatur de rebus Ecclesiæ, & earum conseruatione.

COMMENTARIUM.

2. **E**x præsenti canone sequens communiter deducitur disputanda assertio: *Prædia unius tradiuntur Ecclesia non sunt ab Episcopo, vel Abbatе alteri Ecclesia conferenda, nisi facta permutatione de utriusque partis consensu.* Probat eam textus in cap. 1. & 2. cap. tua, de his qua sunt à Prelat. cap. 2. de donat. cap. 1. hoc tit. in 6. cap. cùm venerabilis 6. de except. cap. ea enim, & sed permutationem 10. q. 2. cap. alienationes 37. cap. sine exceptione 52. 12. q. 2. Authent. sed & permutare, C. de sacros. Ecclesiæ. Illustrant ultra congestos à Barbosa in præsenti Gratianus dicit. cap. 6748 num. 4. & 5. Lessius lib. 2. de justitia, cap. 24. dub. 11. Barbosa de potest. Episcop. alleg. 95. & lib. 3. juris Ecclesiæ cap. penale. Egidius Boissius tom. 3. oper. moral. tit. 18. per totum. Delbene de immunit. cap. 17. dubit. 7. per tot. Peyrinis tom. 3. in addit. ad constit. Inst. II. num. 20. pag. 68. Diana p. 4. tract. 4. resol. 223. Hurtado de congrua sastent. tom. 1. lib. 1. resol. 2. fol. 40.
3. Sed pro dubitandi ratione in hanc assertio-
nem ita insurgo. Facultas dispensandi res Eccle-
siæ; totiusque patrimonii ecclesiastici dispensa-
tio competit Episcopo in propria diœcesi,
cap. 1. 2. 3. 4. & 5. 10. q. 1. cap. precipimus 12.
q. 1. cap. omnes 16. q. 7. cap. 41. Apost. ubi Bi-
nius, cap. conquerente, de offic. ordin. cap. ad
hoc 4. de relig. dominicis. 2. tit. 12. p. 1. Trident.
sess. 14. de reform. cap. 9. & sess. 21. cap. 4. &
sess. 25. cap. 11.. Ergo virtute illius potestatis, &
dispositionis poterit Episcopus rem unius Ec-
clesiæ cum re alterius propriâ auctoritate pe-
mutare. Augetur primò hæc difficultas ex eo,
nam Episcopus potest rem unius Ecclesiæ pro-
priâ auctoritate ali donare, cap. Si Episcopus
unam 73. vers. qui etiam. cap. bona 74. vers.
quisquis 12. q. 2. cap. ad audienciam, el. 1. de Ec-
clesiæ. edific. cap. Apostolica 9. de donat. Clement.
2. hoc tit. Ergo multè magis poterit rem unius
cum alterius prædio commutare; quando utra-
que Ecclesia illi paret. Augetur secundò hæc
difficultas, nam ratio finalis præsentis prohibi-
tionis de non alienandis bonis Ecclesiæ, fuit,
ut consuleretur indemnitatí universalis Ecclesie,
ut constat ex Extravaganti ambisso, hoc
tit. & docet Riccius p. 1. deif. 28. Sed universalis
Ecclesia nullum detrimentum patitur ex
tali alienatione; sunt namque semper ea bona
domini universalis Ecclesiæ sub dispositione
Romani Pontificis; quod tamen secus contin-
git, quando una Ecclesia particularis alienat
bona sua, & transfert in seculares, nam ruré
universalis Ecclesiæ magnum patitur detrimentum,
cùm in eis bonis nullum habeat amplius
dominium. Ergo talis casus permutationis non
est comprehendens sub prohibitione alienationis
terum Ecclesiæ. Secundo contra versiculum
illum, vel Abbatı, præsentis textus, obstat
quod non potest Abbas alienare res monaste-
rii, vel simili alienationi auctoritatem presta-
re; sed tantum Episcopus, ut probatur ex cap.
Abbasibus 41. 12. q. 2. cap. in venditionib. 40.
17. q. 4. Ergo non recte in præsenti docetur,
etiam Abbatem posse alienare, seu permuttere
res proprii monasterii cum rebus alterius Ec-
clesiæ. Tandem in præsenti assertionem sic
insurgo: Venditio, donatio, seu permutatio,
quoad præsentem prohibitionem, alienationi
rerum Ecclesiæ æquiparantur in iure nostro.
dicit. cap. sine exceptione 12. q. 2. cap. nulli 5. hoc
tit. sed in venditione, & donatione rei Ecclesiæ
non sufficit utriusque partis consensus, nisi præ-
cedat præscripta à jure solennitas: ergo nec
Episcopus, aut similis Prælatus, etiam accedeat
utriusque partis consensu, sine debita juris
solennitate rem unius Ecclesiæ cum alterius re
permutare potest.

Quibus

4.
Prae-
dictio
dicitur.

Quibus difficultatibus minimè obstantibus, vera est præsens constitutio, in qua ampliatur prohibito alienationis bonorum Ecclesiæ, de cuius origine & progressu egi in cap. 1. de bis que sunt à Prælat. quamque latius illustrabitur in cap. nullusq. hoc ut. Ampliatio igitur in præsenti proponitur ita, ut unius Ecclesiæ res non possit Episcopus, vel Prælatus cum re alterius Ecclesiæ permutare, nisi accidente utriusque partis consensu: cuius ratio provenit ex eo, nam cum dominium rerum cuiusque Ecclesiæ, non in communione ad Ecclesiæ, sed in particulari ad tales spectet, juxta textum in cap. videntes 12. q. 1. & ea, quæ dabimus in cap. cùm de confir. Ecclesiæ, consequens est, ut Episcopus, aut similis Prælatus sine ejusdem Ecclesiæ consensu talem rem in alium transferre non possit, ex sententia legis id quod nostrum 11. ff. de reg. jur. jucundis traditis à Petro Fabro, & Gorhofredo ibi: quia traditione nihil aliud transferetur, quam jus, quod ipse, qui tradit, habebat, l. tradit. 20. ff. de acquir. rer. dominio, l. nemo 120. ff. de regul. jur. Accedit quia similis Prælatus, aut procurator intelligitur rerum Ecclesiæ, cap. final. 12. q. 1. cap. quod antea 3. 23. q. 7. Sarmiento 3. p. de reddit. cap. 1. num. 4. aut defensor ipsarum, cap. nonnullus 57. vers. unicunque 16. q. 1. aut administrator, cap. final. cap. videntes, cap. Episcopus 12. q. 1. sive curator rerum Ecclesiæ: sed isti omnes res propriae curæ, seu administrationis non possunt alienari, vel procuratori 63. ff. de procurat. l. filius 7. ff. de donat. l. servi 17. ff. de manumis. Igitur nec Prælatus, qui dominum non habet, potest alienare easdem res sua administrationi commissas. Accedit, quia permutatio celebratur cum quis dat aliquam rem, ut alia vicissim ei reddatur, l. naturalis 5. §. & si quidem, ff. de praescripto verbis: cum autem date sit dominium transferre, l. ubi autem 75. §. ult. ff. de verb. oblig. nemo autem dominium transferre possit, quod non habet, dicit. l. nemo 120. inde fit, ut quemadmodum rei alienæ permutatio inutilis est, l. 1. vers. idemque, ff. de rer. permuat. cap. cùm venerabilis 6. de except. inde Prælatus nisi ex consensu utriusque partis rem unius Ecclesiæ cum alterius re permutare non valet. Et si inde inferas, hac ratione retentâ nullo casu res Ecclesiæ alienari posse, siquidem nec ejus Canonici, quorum consensus hic exigitur, domini sunt rerum ad Ecclesiæ spectantium, argumento legis sed p. bac 10. §. qui manumisuntur, ff. de in jus vendo, l. sicut 7. §. 1. quod cuiusque universal, in tantum 6. §. universitatis, ff. de rer. divis. & Ecclesia, penes quam dominum residet, est res inanimata, atque ita consensum prælature non posset, ac per consequens permutationem rei Ecclesiæ nulliter nunquam fieri posse. Respondeo subscriptionem Canonorum simul cum consensu Prælati in præsenti specie sufficere, quia licet singuli dominium rerum Ecclesiæ non habeant, tamen cuncti omnia expedire valent, quæ sunt utilia, & necessaria Ecclesiæ, argumento textus in l. digni 7. §. item municipis, ff. ad exhibend. l. municipibus 97. ff. de condu. & demonstr. l. 1. §. ult. iuncta l. sequent. ff. de acquir. possit l. municipi 14. ff. ad municip. quod utilitas gratia receptum est, ut ita patrimonium Ecclesiæ rectius administrari possit.

Nec obstat si insit, permutationem re-

rum Ecclesiæ, in præsenti specie sustineti posse, Dicitur virtus taliter tanquam rei alienæ, sicut sufficentur quedam in venditio, l. rem alienam 28. ff. de contrahend. em. s. p. ron. l. legatum, l. cùm alienam 10. C. de legatis; donato, l. si alienam 13. l. qui alienam 33. ff. de donat, caus. mort. l. si extraneis 44. ff. de donat, inter: nec novum esse, ut dominum, quod quis non habet, in alium transferat, l. non est novum 46. ff. de acquir. domin. l. quod nostrum 63. ff. de usufructu. l. interdum 21. ff. de acquir. possit. & ita permutationem in præsenti valere posse. Nam in hac specie improbatum permutatio ab Episcopo absque consensu clericorum facta, quia Prælatus intendebat rem unius Ecclesiæ cum prædio alterius permute propriæ auctoritate, tanquam sibi a jure concessa; atque ita ex defectu potestatis talis alienatio nulla est, adeo ut ne possit justa ex ea transferatur; quia ius Ponificium similes alienationes rerum Ecclesiæ non solum prohibuit, verum & irritavit, ut ius cuiusque Ecclesiæ illasum servetur. Nec obstat textus in dict. l. non est novum 46. ff. de acquir. rerum domin. quia dum ait, novum non esse, ut quis in alium transferat dominum quod non habet, restringi debet ad speciem ibidem propositam, cùm creditor pignus vendit; tunc enim transfert dominium in emptorem, quia ex voluntate domini rem alienat. §. contraria, Inst. quibus alienare licet, Antonius Faber in rationali ad l. quod novum, ff. de usufructu. Caldas in tract. de emptione & venditione, cap. 11. Donellus in tract. de pignor. cap. 10. creditor enim debitoris intelligitur procurator, l. si pignori 29. ff. famulæ erit. ideoque per debitorem impediti distractio pignoris non potest, l. 1. & 2. C. debitorum venditionem pignoris impidere non posse: quia semper intelligitur convenientum, ut possit distractare, modo cautum non sit, ne id licet creditori, l. si convenient 4. ff. de pignoratu. act. quia & eo casu, quo cautum est, ne licet creditori pignus alienare, id permisum est, modò ea obseruentur quia notantur in d. l. si convenient, & cumulant Donellus, & Caldas Peteyra ubi supra. Nec etiam obstat textus in d. l. quod nostrum 63. ff. de usufructu. quia omissis solutionibus congetis à Fabro in eius rationali, Petro Fabro in l. quod nostrum, de reg. jur. Castillo lib. 1. de usufructu. cap. 1. num. 39. dicendum est, eam esse Pauli sententiam, ut valeat constitutio usufructus facta ab eo, qui nudæ proprietatis dominus erat: quia sic est accipienda, ut effectum fortiori incipiat, ex quo ad proprietatem accelerit usufructus, in l. si dominio 92. ff. de usufructu. collata scilicet concessione in id tempus, quo dominus proprietatis usufructum habebit, ut explicat Donellus lib. 10. comment. cap. 5. ubi Osvaldus litera D. ita ut quod suum non est, futurum tamen spectatur, transferat. Nec tandem obstat textus in d. l. interdum 21. ff. de acquir. possit. cuius interpretationem præfens Accursius ibi, verbo Dominum, dum docet hæredem precariam possessionem concedentem, quod ei à jure permititur in l. in rebus 4. §. ult. l. & habet 13. §. cum qui, ff. de precario, transferre possessionem precariam, quam ante concessionem non habebat, sed ex ipsa concessione nanciscitur: & ita uno actu hæredem possessionem acquirere, & precario concedere, exemplo textus in l. singularia 15. ff. de rebus credens.

Nec

^{6.}
Disolvitur
dubitandi
ratio.

Nec obstat prima dubitandi ratio suprà ad-
ducta, cui respondendum est, quod licet ve-
tum sit, Episcopos plenam dispensationem pa-
trimonii Ecclesie olim habuisse, ut refert Ba-
ronius tom. 3. anno 34. adeò ut nulli alii per-
missum fuisset dispensare patrimonium illud,
cap. in canonibus 57. 16. q. 1. tamen post divi-
sionem bonorum Ecclesie, factam à sancto
Simplicio, de qua in cap. quatuor, cap. de reddi-
tibus 12. q. 2. portio illa, quæ adjudicata fuit
fabrica, sub cura tantum Episcopi est, ut eam
servet, & defendat, cap. 2. de donat, cap. regen-
da 10. q. 1. non ut dissipet, aut pro libito sine
causa de ea disponat, cap. venerabilis 37. de offic.
deleg. exemplo tutoris, qui tunc officium suum
exercet, dum meliorem facit pupilli conditio-
nem, non verò cùm deteriorem, l. tutor 27. ff.
de administr. tut. 1. qui fundam 9. §. si tutor, ff.
pro emptor. l. paltum 22. C. de paltis; aut exem-
plu procuratoris, qui ita debet rem alienam ge-
rere, ut alienando conditionem Domini non
faciat deteriorem, d. l. procurator 63. ff. de pro-
curat. Nec tunc obstat si dicas, procuratorem,
cui libera administratio commissa est, posse ven-
dere, l. qua ratione, l. nihil autem, ff. de acquir.
ver. domin. & permutare, l. procurator 58. ff. de
procurat. tutori quoque concessum esse, ut re-
mittat actionem pupillo competentem, l. si pi-
gnore 54. §. ult. l. interdum 56. §. quintuam ff. de
furtis. Igitur & Pratal eadem facultas con-
cedenda est. Nam respondendum est asserendo,
procuratori generali alienationem ita demùm
permitti, si constitutus sit cum libera adminis-
tratione, fecus verò si sine libera, l. i. §. i. ff. de
bffic. procur. Casar. Caldas de empione & vendit.
cap. 15. num. 2. Amplius desideratur in procura-
to, etiam cum libera administratione, videlicet
ut bona fide rem gerat, & sit domino utilis
distractio; quo cau procedit textus in dicta
l. qua ratione: alias si utilis non fuerit alienatio,
domino non nocebit, d. l. procurator 63. quod
eriam observatur in alienatione rerum Ecclesie,
juxta quam distinctionem accipendus etiam
est textus in l. procurator 58. ff. de procurat. dum
ait, transigere posse, & permutare procurato-
rem, cui res gerenda absolute mandata est, ut
procedat, dummodo transactio uilis sit domi-
no. Eodem etiam modo exponendi sunt textus
in l. nam & 12. ff. de paltis, l. iusjurandum 17.
§. procurator, ff. de iurevir. Nec etiam obstat
exemplum tutoris, quia licet domini loco ha-
beri soleat, l. tutor 27. ff. de administr. tut. 1. ad
ea 157. ff. de reg. iur. hoc tamen procedit, cùm
rebet administrat, l. i. §. si tutor, ff. pro emptore:
non cùm remittit debitum, d. l. paltum 22. C. de
paltis. In specie autem dictæ legis si pignore, §.
ult. d. l. interdum, §. si insulam ff. de furtis, non
fuit facta simplex actionis remissio, sed ex cau-
sa transactionis, que cùm aliquo dato, retene-
tione fieri debeat, l. transactio 38. C. de transact.
credendum est in ea specie utili pupillo fuisse
transactionem tutoris, cùm alias diminuendi
causa non licet tutori transigere, l. tutor 22.
l. Lucius 46. §. ult. ff. de administr. tut. sicut nec
donare, l. i. §. 2. Nec obstat augmentum dubi-
tandi rationis deductum ex dicto cap. pastoralis,
de donat. in cuius commentatio solutionem da-
bimus. Nec obstat aliud augmentum ipsius diffi-
cultatis, petitus ex ratione interdictionis aliena-
tionis rerum Ecclesie; quā difficultate moti

Peyrinis, Diana, & Hurtado suprà relati, existi-
marunt, licere Abbati, vel Prelato, duarum
Ecclesiastum rem unius cum alterius re commis-
tare propriâ auctoritate. Sed è sententia omisâ,
respondendum est, rationem illam hujus prohibi-
tionis, ne res Ecclesie prophania usibus ap-
plicentur, non esse finalem, sed impulsivam,
aliisque rationem concurretere, videlicet quia
expedit unamquamque Ecclesiastam dotem suam
habere, & conservare; & cum per venditionem,
permutationem, aut similem contractum, etiam
inter Ecclesiastas celebratum, vera alienatio se-
quatur, arque evenire possit, ut bona unius Ec-
clesie adeò minuantur, ut non sufficiant pro
ipsis doce, & congrua ministrorum sustenta-
tione; idem oportet etiam inter ipsas Ecclesiastas
alienationem prohiberi, absque juris solenitatis
factam, quæ ratio si deficeret, alienatio
procederet, cùm sic res inter easdem personas,
inter quas prohibitio militat, conservetur, ut
contingit in alienatione feudi, quæ non prohibi-
tur inter easdem personas, agnatos videlicet,
& similes conjunctos, renunciando, aut refu-
tando feudum in proximiorum, cap. i. §. sed
etiam, de alienat. feud. in usib. feudor. docet Mo-
lina lib. i. de primog. cap. 16. num. 45. & lib. 3.
cap. i. num. 22. Similiter adjecta in testamento
alienandi prohibitio extra familiam, non redi-
dit alienationem nullam factam in forem le-
gatarii, vel voluntas 4. C. de fideicom. l. final. C. de
verb. signif. & si alienatio prohibeat in favo-
rem libertorum, sustinetur alienatio facta inter
ipsos libertos, l. pater 38. §. quindecim, ff. de le-
gat. 3. Cùm enim in iis, & similibus casibus
cesser finalis causa prohibitions, alienatio cele-
brata sustinetur. Similiter etiam licet SC. de
quo in l. Senatus 43. ff. de legat. 1. juncta Caja-
cia lib. 5. observ. cap. 16. prohibitio esset res
ædibus injunctis distrahere, aut columnas, seu
marmora legare, ne aspectus urbis ruinis defor-
maretur, l. Marcellus 45 ff. de donat. l. 2. C. de
adfic. privat. tamen de civitate una in aliam,
vel de domo in domum transferre non erat
prohibitum, quoniam utroque ratio defor-
mitatis cessat, d. l. 2. & 6. C. de adfic. privat.
Huc etiam spectat, quod de transactio ab op-
pidis, de pascuis, & jure palcendi facta docet
Otero de pascuis, cap. xi. num. 38. quæ valet si
fiat inter duo oppida eidem Principi, aut Do-
mino subjecta; nec requiritur eo casu Regia fa-
cultas, quia licet transactio alienationis no-
mine comprehendatur, cap. cum tempore, de ar-
bar, tamen ex quo manent pascua, & termini
sub ejusdem Principi dominio, ejus licetio
non desideratur, dummodo transactio non om-
nino cedat in favorem unius oppidi, & alterius
magnum præjudicium.

Nec obstat alia difficultas, quam expendeba-
mus contra illa verba: Vel Abbatæ; quia re-
spondetur, ea verba esse intelligenda juxta tur alia
communem sententiam Abbatis, & Beroi hic, difficultas
Covar. lib. i. var. cap. i. num. 9. Redoani in ri-
brie 30. de rebus Eccles. cap. i. num. 64. Flores
à Mena lib. i. var. cap. 14. num. 7. de Abbatæ
exempto, jurisdictionemque quasi Episcopalem
exercente, qui potest in proprio monaste-
rio alienationi auctoritatem dare absque eo,
quod consensu expectetur Episcopi, cap. ad
nostram, infra hoc ut. ubi sustinetur alienatio
facta ab Abbatæ, quia exemptus erat; quamvis
Covar.

Covat, ubi proximè, existimet in eo textu alienationem ab initio nullam fuisse; sed non rectè, cum in ea specie necesse fuerit, à monasterio probari lesionem; ut alienatio rescinderetur; quod presupponit validitatem actus, argumento textus in l. nam est, ff. de iusfrupto rupro, §. rursum, Instit. de electionibus. Quod autem de Abbatे exempto in praesenti textu agatur, probant illa verba, Episcop., vel Abbat.; quia alternativa dictio ea virtus est, ut pars una aliam declarat, l. 1. ff. de rebus dubiis; & ita constat; non de Abbatे ordinario, sed de eo, qui Episcopo similis est, in hoc textu agi; ex eo enim, quod Abbas in præstanta auctoritate Episcopo comparatur, ut rectè equiparatio procedat, intelligi necessariò debet de Abbatē exemplo habente jurisdictionem quasi Episcopalem, argumento textus in cap. in his 15. de verb. sign. cap. sua 7. de consanguin. & aſſin. Abbates ergo & ceteri Praelati exempti, possunt auctoritatem præstare alienationi rerum monasterii: & licet oīlī Episcopi administrationem haberent rerum monasteriorum, cap. Abbates 16. cap. monasteria 18. q. 2. tamen ex quo exempta fuerunt monasteria à jurisdictione Episcoporum, & lege diocesana per B. Gregorium, & ejus successores, ut probavi in cap. grave, de officio viri, non expectavit Episcopi assensus in alienatione ipsius rerum, ut latius prosequentes solennitatem novis constitutionibus in alienationibus à Regularibus faciendis præscriptam, docent Peyrinis, & Thomas Hurtado ubi suprà. Nec obstar ultima difficultas; natūrā respondeo, verum esse, permutationem rei ecclesiastice eandem solennitatem exigere, quam in aliis alienationibus sacri canones præscriperunt, iuribus supra pro illustratione conclusionis adduca. Nec contrarium docetur in hoc textu, quia licet ex eo Abbas, quem sequitur Avendanno de exequend. lib. 1. cap. 4. num. 36, indistinctè docuerit, in permutatione ultra Ecclesiarum consensum non esse necessariam aliam solennitatem; contrarium tamen verius est, quia licet permutatione justam alienationis causam præbeat, tamen quia facile evenire poterat, ut in simili alienatione fraus interveniret, si res exigui valoris pro alia magni momenti permutaretur, ideo causa cognitionis præcedere debet; ejus tamen non minuerunt Patres in praesenti textu, non quia eam neglexissent, sed quia de consensu tantum Prælati agebant: quare solennitatem illam supposuerunt, potius quam respuerunt.

Expositur cap. 6. de molendinis, & aliis rebus pertinentibus ad Eccl. sibi subjectam disponere. Igitur quia potest liberè reuni Ecclesiæ permuttere propriā auctoritate cum re alterius. Pro cuius difficultatis solutione dicendum est, in eo versiculo non referri decisionem Pontificis, sed tantum partis narrationem. Et si adhuc ea verba Pontificis essent, dicendum est, multum interesse, an Praelatus disponat de re Ecclesiæ, quæ sub ejus potestate est, tanquam Praelati, sed immediate ab illis ministris regitur, & eorum sustentationi destinata est, qui causis propriis est praesentis textus; an vero disponat Praelatus de rebus Ecclesiæ, quæ quoad spiritualia, & temporalia ipsi qui tantum paret: in primo casu alienatio nulla est, cum sit facta de re aliena, inconsultis his, de quorū præjudicio agitur; in secundo vero, qui proponitur in dicto cap. cum venerabilis alienatio suffinet, quasi facta ab eo, cujus immediate interesse vertitur; & tunc verum est, alterum consensum non desiderari.

CAPVII II

(a) Ex eodem.

Qui res Ecclesiæ petunt à Regibus, & horrendæ cupiditatis impulsu egentium substantiam (b) rapiunt, irrita (c) habeantur quæ obtinent, & à communione (d) Ecclesiæ (cujus facultatem auferre cupiunt) excludantur.

N O T A E.

(a) **E**odem.] Lügdunensi 4. videlicet, can. 11. ex quo citant textum hunc Burchardus lib. 15. Dureti, cap. 36. Carnot. 1. p. Decret. cap. 37. Bernardus Papen. in 1. collect. sub hoc tit. cap. 2. Sed cum canones ipsius Concilii non extent in tomis Conciliorum; non repertur in illo Concilio præfens textus; exat tamen in Concilio Arvernensi sub Theodoberio, can. 4. ubi in principio male legitur, qui reculam, pro qui res: exat in Concilio Meldensi, can. 40. quem refert Antonius Augustinus in ep. iur. lib. 15. n. 32. & eadem verba tanquam Symmachii Pape allegabantur in capitibus villæ Sparnacii, cap. 42. Tam in Concilio Arvernensi, quam Meldeni statuit, rerum ecclesiasticarum interdictam esse Regibus dispensationem: occasionem autem illi constitutioni præbuit Theodosius Galliæ Rex, qui bona Ecclesiarum, pauperumque ty. D. Gonzal, in Decretal. Tom. III. Pars I.